

Att främja ett hälsosamt åldrande

Neda Agahi

Aging Research Center (ARC)

Karolinska Institutet/Stockholms universitet

- 1. Hälsosamt åldrande**
  - 2. Olika förutsättningar**
  - 3. Vad främjar ett hälsosamt
åldrande**
  - 4. Exempel**
-

Mentometerfråga: Vad tycker du är mest centralt för ett hälsosamt åldrande?

Karolinska
Institutet

1. Vara fri från sjukdomar/diagnoser
2. Ingen funktionsnedsättning
3. God livskvalitet
4. Att behålla min självständighet
5. Nära relationer med familj och vänner
6. Att fortsätta med mina aktiviteter

Ett hälsosamt åldrande

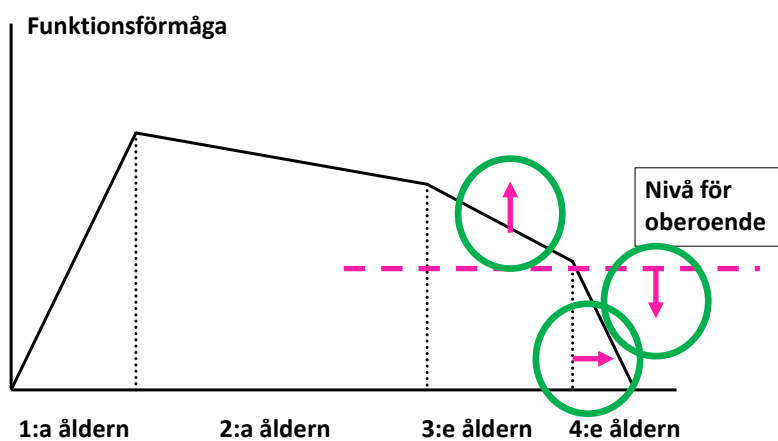
- Att ha god mental/psykisk hälsa, bibehålla kognitiv förmåga och upprätthålla sociala kontakter och aktiviteter
- Att bibehålla autonomi och självständighet

Att främja ett hälsosamt åldrande

Modell över åldrandet och hälsofrämjande insatser

Olika förutsättningar för ett hälsosamt åldrande

Olika förutsättningar

- **"Escapers"** – undviker sjukdomar och funktionsnedsättningar upp till väldigt hög ålder
- **"Delayers"** – fördröjer/senarelägger sjukdomar och funktionsnedsättningar till efter förväntad livslängd
- **"Survivors"** – insjuknar innan de blir gamla och överlever med sina sjukdomar och funktionsnedsättningar

Större sårbarhet?

- Lägre socioekonomiska grupper är mer sårbara för ohälsosamma vanor
- Lägre socioekonomiska grupper är mindre sårbara för ohälsosamma vanor
- Sårbarheten är densamma för alla

**Mentometerfråga: Tror du
hälsovinster/-förluster relaterade till
levnadsvanor är desamma för alla oavsett
socioekonomiska resurser?**

1. Ja, ohälsosamma levnadsvanor är lika skadliga för alla
  2. Nej, personer med mindre socioekonomiska resurser är mer sårbara
  3. Nej, personer med mindre socioekonomiska resurser är mindre sårbara
-

**Vad främjar ett hälsosamt
åldrande?**

**Karolinska
Institutet**

Ett hälsosamt åldrande

Kunskapsöversikt över forskning 2005-2012 om hur ett hälsosamt åldrande kan främjas på individnivå

Anita Karp
Neda Agahi
Carin Lenmarsson
Mårten Lagergren
Sven Erik Wänell

Rapporter/Stiftelsen Stockholms läna Äldrecentrum 2013:05 ISSN 1401-5129

Healthy Ageing

A CHALLENGE FOR EUROPE

Hälsoutveckling och hälsofrämjande insatser på äldre dar

En kunskapssammanställning

Neda Agahi, Mårten Lagergren,
Mats Thorslund, Sven Erik Wänell

STATENS FOLKHÄLSOINSTITUT www.fhi.se

Hur främja ett hälsosamt åldrande?

**Karolinska
Institutet**

- Fysisk aktivitet

”Du motionerar
inte för att bli
yngre utan för
att bli äldre”

Hur främja ett hälsosamt åldrande?

- Fysisk aktivitet

- Kosten

- Sociala relationer och delaktighet

Hur främja ett hälsosamt åldrande?

Karolinska
Institutet

- Kognitiv aktivitet/stimulans och kognitiv träning
- Ingen rökning och måttligt med alkohol
- Sömn

Vi vill främja ett hälsosamt åldrande.

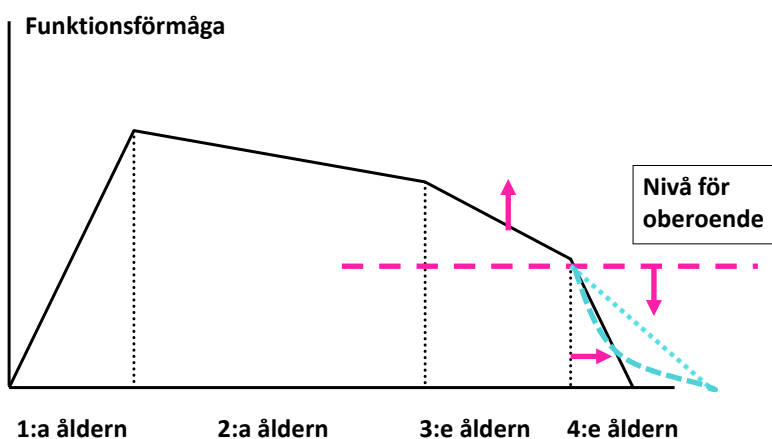
**Men förlänger vi
både friska och sjuka år?**

Karolinska
Institutet

**Målet är
att förlänga den tredje åldern
och samtidigt
förkorta den fjärde åldern**

Modell över åldrandet och hälsofrämjande insatser

Mentometerfråga: Om du hade kunnat göra en avvägning mellan din egen livslängd och sjuklighet i slutet av livet – vad hade du valt?

1. Bli 85 år, varav en månad i fjärde åldern
  2. Bli 90 år, varav 2 år i fjärde åldern (från 88)
  3. Bli 95 år, varav 5 år i fjärde åldern (från 90)
-

Exempel på förebyggande arbete

- Träffpunkter – bryta ensamhet, socialt nätverk
  - Senorgym – bibehålla funktioner
  - Fixartjänst – skadeförebyggande
  - Personalen är viktig!
  - Volontärer

  - Uppsökande verksamhet
  - Samverkan med vårdcentraler
-

Underlätta det hälsosamma valet

- Ett **bra samspel** mellan samhälle och individ är avgörande för ett framgångsrikt folkhälsoarbete
  - Samhället kan **möjliggöra och underlätta**, men det hälsosamma valet gör individen själv
  - Omgivningen ska **anpassas efter den äldre** – den äldre ska inte begränsas på grund av sin omgivning
-

Varierat utbud, allt hänger ihop

- Ett varierat utbud är viktigt
  - De olika dimensionerna är relaterade till varandra och den positiva effekten av det förebyggande arbetet ligger ofta i kombinationen av dessa olika dimensioner
-

Tack för uppmärksamheten!

Kontakt: neda.agahi@ki.se
